

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

گزارش کارشناسی

موضوعات مورد بررسی در دست دومین

جلسه شورای نگهبان در سال ۱۳۹۰

بمراه

لیحآمین وادری کیفری

مواو(۸۰)الی(۱۰۷)

گزارش: ۹۰۰۱۷

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تدیح آنتا: ۱۳۹۰/۰۶/۳۳

شناسنامه گزارش

موضوع:

گزارش کارشناسی

موضوعات مورد بررسی در بیست و دومین

جلسه شورای نگهبان در سال ۱۳۹۰

بهمراه لایحه آیین دادرسی کیفری

مواد (۸۰) الی (۱۰۷)

تهیه کننده: مرکز تحقیقات شورای نگهبان

ناظر علمی: معاون پژوهشی

شماره گزارش: ۹۰۰۰۱۷

تاریخ تنظیم: ۱۳۹۰/۰۶/۲۲

فهرست مطالب

- ۱- لایحه آیین دادرسی کیفری (مواد ۸۰ الی ۱۰۷).....۲
- ۲- لایحه امور گمرکی.....۴
- ۳- لایحه مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیرمجاز.....۱۲
- ۴- اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری -صنعتی ماکو.....۱۴
- ۵- اساسنامه‌های شرکتهای مادر تخصصی: ۱- تولید و توسعه انرژی اتمی ایران ۲- نیروگاههای اتمی ۳- غنی‌سازی اورانیوم ایران ۴- تولید مواد اولیه و سوخت هسته‌ای ایران.....۱۵

۱- لایحه آیین دادرسی کیفری (مواد ۸۰ الی ۱۰۷)

مواد (۸۰)، (۸۱) و (۸۲)

در مواد مزبور که از جرایم تعزیری درجه شش، هفت و هشت نام برده شده، با توجه به اینکه در حال حاضر، چنین تقسیم‌بندی در قوانین کیفری وجود ندارد، و تقسیم‌بندی مزبور در لایحه مجازات اسلامی آمده و آن لایحه هنوز به تصویب نهایی نرسیده است، لذا در صورتی که لایحه دادرسی کیفری قبل از لایحه مجازات اسلامی به تصویب نهایی برسد، در خصوص تقسیم‌بندی مزبور با اشکال استناد قانونی مواجه خواهیم بود. لذا این مواد از این حیث قابل ابهام است.

ماده (۸۹)

میان این ماده و ماده ۷۷ تعارض وجود دارد. مشخص نیست اصالت و حق اولیه برای آغاز تحقیقات برعهده کیست؛ دادستان یا بازپرس. ضمناً این ابهام وجود دارد که آیا بازپرس تنها عامل دادستان است و تا به او ارجاع نشود نمی‌تواند آغاز به رسیدگی نماید، یا اینکه خود نوعی اصالت دارد امری که در ماده ۷۷ به بازپرس داده‌است. در این مورد باید مشخص شود که اصالت با کیست؟ و آیا اصل بر این است که دادستان حق تعقیب و ارجاع دارد یا اینکه بازپرس خود نوعی اصالت دارد؟

ماده (۹۶)

الف - در خصوص بند(الف) از آن جهت که برای جبران خسارت و اعاده حیثیت آن بخش از متهمانی که بعداً از جرم اتهامی برائت کسب می‌کنند، شیوه‌ای مقرر نکرده

است، مغایر اصل ۲۲ قانون اساسی است.

ب - اطلاق بند(الف) ماده(۹۶)، از آنجا که مجوز انتشار تصاویر یا سایر مشخصات مربوط به متهمین جرایم حدی از جمله زنانی محصنه یا لواط ... را می‌دهد، شائبه مغایرت با موازین شرع و اصل ۴ قانون اساسی را دارد.

ج - بند(الف) ماده(۹۶) از حیث اشاره به «جرایم تعزیری درجه چهار و بالاتر»، با توجه به اینکه درجه‌بندی مزبور در لایحه مجازات اسلامی آمده، و آن لایحه هنوز به تصویب نرسیده است، واجد اشکال می‌باشد.

ماده(۹۷)

اطلاق عبارت «برخی از اقدامات احتیاطی» از این حیث که مشخص نیست شامل چه مواردی می‌شود، و آیا شامل بازداشت افراد تهدید کننده نیز می‌گردد؟ و نیز آیا می‌توان برخلاف رضایت افراد تهدیدشده، برای حمایت از آنها آزادیشان را محدود نمود واجد ابهام است؟

ماده(۹۸)

با توجه به اینکه بر اساس اصل ۱۵۶ قانون اساسی، کشف جرم و تعقیب آن از وظایف حصری قوه قضاییه است، لذا ارجاع امر تحقیق و کشف جرم از سوی بازپرس به ضابطان دادگستری، مغایر اصل مزبور می‌باشد.

ماده(۱۰۴)

ماده مزبور از حیث اشاره به «جرایم تعزیری درجه چهار، پنج، شش، هفت و

هشت»، از این جهت که درجه‌بندی مزبور در لایحه مجازات اسلامی آمده و آن لایحه هنوز به تصویب نرسیده است، واجد اشکال است.

ماده (۱۰۷)

با توجه به اینکه در این ماده برای متهم امکان تأمین ضرر و زیان و طرح دریافت خسارت احتمالی پیش‌بینی نشده و در نتیجه نمی‌تواند از ایراد خسارت‌های احتمالی وارده از سوی شاکی جلوگیری کرده و تقاضای صدور قرار تأمین خواسته دهد، لذا مغایر بند ۱۴ اصل ۳ قانون اساسی می‌باشد که بیان می‌کند دولت جمهوری اسلامی ایران موظف است، همه امکانات خود را برای تأمین حقوق همه جانبه افراد از زن و مرد و ایجاد امنیت قضایی عادلانه برای همه و تساوی عموم در برابر قانون به کار برد.

۲- لایحه امور گمرکی

الف - مقدمه توجیهی، ضرورت‌ها و اهداف

در طول سی سال اخیر حجم تجارت جهانی به شش برابر افزایش یافته است و وزن کالاهای مورد مبادله جهانی به هفت میلیارد تن و تعداد جهانگردان نیز بالغ بر دو میلیارد نفر بوده است. بدیهی است روش‌های سنتی کنترل، قادر به جوابگویی نبوده و در اغلب گمرکات دنیا از تجهیزات پیشرفته، شیوه‌های انتخاب خطر، بازرسی‌های اتفاقی، کنترل‌های اسنادی به جای معاینه‌های فیزیکی استفاده می‌شود که این موارد در قوانین جاری لحاظ نشده است. از اواسط دهه نود میلادی، تجارت الکترونیک و بدون کاغذ، مرسوم و رشد فزاینده‌ای یافته است.

در حال حاضر در اغلب گمرکات پیشرفته، ارائه مانیفست، اظهار کالا، پرداخت وجوه گمرکی، تعیین موجودی، تبادل اطلاعات بین سازمان‌های همجوار و غیره به طرق پیام‌های الکترونیکی انجام می‌شود که مستلزم داشتن قوانین متناسب و دارای مجوز برای به‌کارگیری این شیوه از تجارت می‌باشد. بر این اساس دولت لایحه امور گمرکی را ابتدا در سال ۱۳۸۳ و سپس در سال ۱۳۸۸ لایحه مذکور را به صورت خلاصه‌تر به مجلس ارائه کرد.

ب - قوانین و مقررات مرتبط

۱- قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۰-

۲- قانون آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۱-

۳- قانون الحاق دولت جمهوری اسلامی ایران به کنوانسیون بین‌المللی سیستم هماهنگ

شده توصیف و کدگذاری کالا - مصوب ۱۳۷۳-

۴- قانون حمل و نقل و عبور کالاهای خارجی از قلمرو جمهوری اسلامی ایران -

مصوب ۱۳۷۴-

۵- قانون مقررات صادرات و واردات - مصوب ۱۳۷۲-

ج - اظهار نظر کارشناسی

ماده (۱)

با توجه به اینکه ظاهراً در انتشار مجموعه تعاریف و مفاهیم اصطلاحات گمرکی توسط

شورای همکاری گمرکی، ترتیبات و تشریفات مندرج در اصل ۷۷ قانون اساسی رعایت نمی‌شود

و در ماده (۱) بدان تصریح نشده است، لذا مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

ماده (۲)

۱- عدم تعیین ماهیت حقوقی سازمان گمرک (به صورت مؤسسه دولتی، مؤسسه عمومی غیردولتی، شرکت دولتی یا هر نوع دیگر) محل ابهام و چون موجب برداشت‌ها و تفاسیر مختلف و سردرگمی مسؤولان و مجریان قانون می‌شود با بند(۹) اصل ۳ قانون اساسی (ایجاد نظام اداری صحیح) مغایر است.

۲- تصویب تشکیلات گمرک و واحدهای اجرایی مندرج در ماده(۲) با توجه به صلاحیت‌های رییس‌جمهور در تصدی مسؤولیت امور اداری و استخدامی کشور مغایر اصل ۱۲۶ قانون اساسی است.

ماده (۴)

۱- اطلاق عبارت «ارجاع به داوری» مندرج در بند(الف) ماده(۴) بدون رعایت ترتیبات موضوع اصل ۱۳۹ قانون اساسی مغایر اصل مذکور است.

۲- مقامات موضوع بند (د) ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری مربوط به استانداران و سفرا می‌باشد و چون گمرک زیر نظر وزیر امور اقتصادی و دارایی انجام وظیفه می‌کند (بند الف) ماده(۴)، لذا رییس گمرک علی‌الاصول معاون وزیر محسوب می‌شود و همطراز وی با استانداران و سفرا با اصل انسجام و هم‌سنخی مقامات موضوع ماده (۷۱) قانون مدیریت خدمات کشوری و اشخاص هم‌تراز آنان منطبق نیست و از این جهت مغایر بند (۹)

اصل (۳) قانون اساسی است. لازم به ذکر است رییس‌جمهور و هیأت وزیران در تعیین استانداران و سفراء به دلیل جایگاه شغلی آنان و اهمیت مسؤولیت آنها در عرصه داخلی و بین‌المللی به شرح زیر ایفای نقش می‌کنند:

الف - اصل ۱۲۸ قانون اساسی: سفیران به پیشنهاد وزیر امور خارجه و تصویب رییس‌جمهور تعیین می‌شوند. رییس‌جمهور استوارنامه سفیران را امضاء می‌کند و استوارنامه سفیران کشورهای دیگر را می‌پذیرد.

ب - بر اساس بند (۳) ماده‌واحد قانون راجع به حذف عبارت «فرمان همایونی» در قوانین و مقررات مربوط به انتصاب افراد به بعضی از مقامات کشور - مصوب ۱۳۶۰ - استانداران با پیشنهاد وزیر کشور و تصویب هیأت دولت تعیین می‌شوند.

۳- بند «پ» ماده (۴) به دلیل ایجاد امتیاز برای کارکنان گمرک بدون دلیل موجه و اینکه دلیل مذکور در مورد سایر کارکنان دولت از قبیل کارمندان وزارت نفت، سازمان امور مالیاتی و کارمندان بانکها نیز مصداق و عینیت دارد، لذا این بند تبعیض ناروا بوده و از این حیث مغایر بند (۹) اصل ۳ قانون اساسی است.

۴- قسمت اخیر بند «پ» ماده ۴ به دلیل اطلاق آن و امکان سلب اختیار صلاحیت مسئولان دیگر دستگاههای اجرایی در موافقت با جابجایی نیروهای انسانی به گمرک محل تأمل و ابهام است و باید عبارت «با رعایت قوانین و مقررات مربوط» ذکر شود.

تبصره (۳) ماده (۵)

عدم تعیین ضابطه جهت اخذ هزینه خدمات و تعیین آن به طور علی‌الاطلاق به دولت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

تبصره (۱) ماده (۲۵)

واژه «سیف» به دلیل عدم ذکر معادل فارسی مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی است.

تبصره (۱) ماده (۶۰)

عبور داخلی اداری اعمال حق و اختیار گمرک می‌باشد که موجب ایجاد هزینه‌هایی می‌شود که صدر تبصره بر عهده گمرک قرار داده است اما انتهای تبصره بیمه حمل و نقل را الزام کرده و هزینه آن را به عهده صاحب کالا نهاده است که تحمیل هزینه اضافی به صاحب کالا می‌باشد و مصداق اضرار به غیر و در نتیجه مغایر اصل ۴۰ قانون اساسی می‌باشد.

تبصره ماده (۶۲)

تفویض تعیین موارد خاص به هیات وزیران به دلیل ماهیت تقنینی آن مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

تبصره (۲) ماده (۷۶)

عدم تعیین ضابطه برای میزان معافیت کالای شخصی همراه مسافر مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است زیرا که موارد معافیت از مالیات باید بر اساس اصل ۵۱ قانون اساسی به موجب

قانون تعیین شود.

ماده (۹۱)

واریز وجوه دریافتی به حساب گمرک و عدم تصریح به خزانه مغایر اصل ۵۳ قانون اساسی است.

تبصره (۲) ماده (۱۰۳)، ماده (۱۰۷)، تبصره ماده (۱۰۷)، ماده (۱۰۸)، ماده (۱۰۹)،

ماده (۱۱۰) و ماده (۱۴۳)

تعیین مجازات جریمه نقدی توسط یک مقام قوه مجریه، مغایر اصل ۳۶ قانون اساسی است.

ماده (۱۱۴)

ضابطه‌ای برای ابطال موقت و ابطال دائم معین نشده است، لذا محل ابهام است و معلوم نیست در چه مواردی باید کارت بازرگانی به‌طور موقت ابطال شود و در چه مواردی به صورت دائم؟ لذا به دلیل عدم تعیین ضابطه و واگذاری آن به یک مرجع اداری مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است..

تبصره ماده (۱۲۸)

شرایط و ضوابط انتخاب و نحوه فعالیت و سایر امور مرتبط با کارگزاران گمرکی قبلاً در فصل چهارم قانون آیین‌نامه اجرایی قانون امور گمرکی - مصوب ۱۳۵۱ - (مواد ۳۷۶ تا ۳۸۷) توسط مقتن به دلیل ماهیت تقنینی آن به تفصیل معین شده بود، در حالی که در مصوبه

مجلس شرایط و ضوابط انتخاب و نحوه فعالیت و سایر امور مرتبط به آیین‌نامه اجرایی مصوب هیأت وزیران احاله شده است که مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

ماده (۱۲۹)

۱- عدم تعیین ضابطه برای تعلیق یا ابطال دایم و احاله آن به کمیسیون مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی است.

۲- کمیسیون موضوع این ماده وظیفه رسیدگی به تخلفات را دارد که این امر دارای شأن حاکمیتی است؛ درحالیکه نیمی از اعضای آن از بخش خصوصی می‌باشند. اولاً امکان رأی‌گیری به دلیل زوج بودن تعداد اعضا ممکن نیست و ثانیاً تعداد اعضای غیردولتی برابر با تعداد اعضای دولتی است که این امر امکان تصمیم‌گیری از سوی اعضای دولتی را سلب می‌نماید که دخالت در امر اجرا تلقی شده فلذا مغایر با اصل ۶۰ قانون اساسی می‌باشد.

تبصره (۵) ماده (۱۴۴) و تبصره (۲) ماده (۱۴۶)

پرداخت معادل نیم‌درصد یا یک‌درصد مبلغ مورد اختلاف جهت طرح اختلاف در کمیسیون به عنوان حق رسیدگی و منظور شدن این مبلغ به عنوان درآمد قطعی دولت در صورت تأیید نظر گمرک، موجب تضییق و محدودیت در دادخواهی و مانعی برای تظلم‌خواهی و احقاق حق محسوب می‌شود، لذا مغایر اصل ۳۴ و بند (۱۴) اصل ۳ قانون اساسی است.

تبصره (۴) ماده (۱۴۶)

در این تبصره تصریح بر رسیدگی صرفاً شکلی دیوان عدالت اداری نسبت به آراء قطعی

صادره از سوی کمیسیون تجدید نظر شده است، حال آنکه طبق اصل ۱۷۳ قانون اساسی دیوان عدالت اداری جهت «رسیدگی به اعتراضات مردم نسبت به واحدهای دولتی» تأسیس شده است و لذا رسیدگی مذکور در این اصل مطلق بوده و شامل رسیدگی ماهوی نیز می‌گردد.

ماده (۱۵۲)

استعمال واژه «آدرس» به دلیل عدم ذکر معادل فارسی آن که «شانه» است، مغایر اصل ۱۵ قانون اساسی می‌باشد.

ماده (۱۶۰)

از آنجا که صدر ماده ۲٪ از میزان حقوق ورودی را به عنوان درآمد اختصاصی در اختیار گمرک قرار داده است، مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی می‌باشد. بودجه‌نویسی ابزاری است در دست دولت جهت برنامه‌ریزی، هر چند طبق اصل ۵۲ قانون اساسی مجلس می‌تواند برای بودجه‌نویسی ضابطه‌گذاری کند و در نهایت نیز تصویب بودجه در صلاحیت مجلس است؛ لیکن به هر حال باید دولت ابتکار عمل و قدرت برنامه‌ریزی در بودجه‌نویسی را داشته باشد. بر این اساس تعیین درآمدهای اختصاصی و تعیین مبلغ معین از بودجه به یک سازمان و ارگان در قانونی غیر از قانون بودجه سالانه کل کشور از آن جهت که هر یک از این احکام به نحو جزئی و در صورت تعدد تعیین این احکام نیز به نحو کلی نافی صلاحیت برنامه‌ریزی و ابتکار عمل دولت در بودجه‌نویسی است لذا مغایر صلاحیت دولت مندرج در اصل ۵۲ قانون اساسی است.

مواد (۱۶۱) و (۱۶۲)

مواد فوق که اختیار استفاده ۳۰٪ منابع موضوع ماده ۱۶۰ را بدون ضابطه مشخص، به گمرک داده است، مغایر بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی و تبعیض ناروا است.

همچنین عبارت «سایر اموری که موجب...» واجد ابهام موضوعی و مصداقی می‌باشد.

ماده (۱۶۳)

این ماده نیز مبنیاً بر ایراد مطرح در ماده (۱۶۰) مغایر اصل ۵۲ قانون اساسی می‌باشد.

۳- لایحه مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و دارندگان سلاح و مهمات غیرمجاز

۱- ایراد بند (۱)

اولاً با حذف ماده (۴)، تکلیف مواد (۳)، (۸) و (۱۴) دچار ابهام خواهد شد و معلوم نیست محکمه چگونه باید مواد مذکور را اجرا کند.

ثانیاً با حذف ماده (۴) معلوم نیست مرجع تعیین مصدق اسلحه، مهمات، اقلام و مواد تحت کنترل چه شخص و نهادی است؟

لازم به ذکر است بر اساس تبصره (۲) ماده (۱) قانون تشدید مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و قاچاقچیان مسلح - مصوب ۱۳۵۰ - انواع اسلحه سرد جنگی و شکاری که مشمول مقررات این قانون است از طرف وزارت جنگ تعیین و اعلام می‌شود. همچنین به موجب تبصره (۲) ماده (۱) اصلاحی قانون مذکور - مصوب ۱۳۵۴ - انواع اسلحه سرد جنگی و شکاری و مواد منفجره و

محترقه مشمول مقررات این قانون از طرف وزارت جنگ تعیین و اعلام می‌شود.

وزارت جنگ نیز فهرست انواع اسلحه و مواد مذکور را در سال ۱۳۵۳ اعلام و در روزنامه رسمی شماره ۸۷۶۹ مورخ ۱۳۵۳/۱۱/۲۳ منتشر شد و آخرین بار در سال ۱۳۹۰ وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح فهرست مذکور را اصلاح نمود که در روزنامه رسمی مورخ ۱۳۹۰/۰۲/۲۲ منتشر شد.

با توجه به مراتب مذکور و با عنایت به اینکه بر اساس ماده (۲۲) لایحه مذکور از تاریخ لازم‌الاجرا شدن این قانون، قانون تشدید مجازات قاچاق اسلحه و مهمات و قاچاقچیان مسلح - مصوب ۱۳۵۰/۱۱/۲۶ لغو می‌شود، لذا به نظر می‌رسد حذف ماده (۴) علاوه بر اینکه موجب سردرگمی دادگاه‌ها و قضات و ایجاد ابهام در اجرای قانون می‌شود، به دلیل برداشتهای متفاوت قضات موجب صدور آرای متفاوت شود که این امر با بند (۱۴) اصل ۳ قانون اساسی مبنی بر ایجاد امنیت قضایی عادلانه برای همه و تساوی عمومی در برابر قانون مغایر می‌باشد. لازم به ذکر است ایراد شورای نگهبان نیز ناظر بر این مطلب است که ناظر را مکلف می‌کند از نظر نهادهای مربوط تبعیت کند که این امر به لحاظ اینکه نظر نهادهای مذکور طریقت دارد نه موضوعیت و نمی‌توان ناظر را مکلف به تبعیت از نظر کارشناسان مربوط کار کرد، واجد ایراد است.

۲- ایراد بند (۲)

با توجه به اصلاحیه انجام شده، ایراد برطرف شده است.

۴- اساسنامه سازمان منطقه آزاد تجاری - صنعتی ماکو

بند (۲) ماده ۸

با توجه به اصلاح انجام شده، ایراد برطرف شده است.

بند (۷) ماده ۸

با توجه به اصلاح انجام شده، ایراد برطرف شده است.

بند (۱۲) ماده ۸

با توجه به صلاحیت هیات وزیران مندرج در ماده ۱۰ قانون چگونگی اداره مناطق آزاد تجاری-صنعتی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۷۲، ایراد برطرف شده است. این ماده اشعار می دارد «سازمان هر منطقه می تواند با تصویب هیات وزیران در مقابل انجام خدمات شهری و فراهم نمودن تسهیلات مواصلاتی، بهداشت، امور فرهنگی، آموزشی و رفاهی از اشخاص حقیقی و حقوقی ساکن منطقه عوارض اخذ نماید.»

بند (۱۰) ماده ۱۷

با عنایت به اینکه طبق تبصره (۱) ماده ۴ قانون مدیریت خدمات کشوری مصوب ۱۳۸۶، که اشعار می دارد «تشکیل شرکتهای دولتی تحت هریک از عناوین فوق الذکر صرفاً با تصویب مجلس شورای اسلامی مجاز است»

و نیز با توجه به تبصره ماده ۱۱۵ قانون مزبور که اشعار می دارد که «ایجاد هرگونه دستگاههای اجرائی جدید براساس پیشنهاد دستگاههای ذی ربط موکول به تأیید شورای عالی

اداری و تصویب هیأت‌وزیران و با تصویب مجلس شورای اسلامی خواهد بود.»

می‌توان نتیجه گرفت که بند ۱۰ ماده ۱۷ که صلاحیت تشکیل شرکت را به مجمع عمومی داده است، خروج از حدود اذن مقنن محسوب می‌گردد و از این جهت مغایر اصل ۸۵ قانون اساسی می‌باشد.

ماده ۲۷

با توجه به اصلاح انجام شده، ایراد برطرف شده است.

هـ- اساسنامه‌های شرکتهای مادر تخصصی: ۱- تولید و توسعه انرژی اتمی ایران ۲- نیروگاههای اتمی ۳- غنی‌سازی اورانیوم ایران ۴- تولید مواد اولیه و سوخت هسته‌ای ایران

الف- با توجه به اینکه طبق قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمانها،

شرکتها و موسسات دولتی و وابسته به دولت مصوب ۱۳۷۷ مقرر شده است:

« موضوع استفساریه:

آیا در مواردی که مجلس شورای اسلامی اجازه تصویب اساسنامه سازمانها، شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله موسساتی را که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است به دولت داده است، اصلاح اساسنامه در هر مورد نیازمند کسب مجوز مجدد از مجلس شورای اسلامی است، یا اصلاح اساسنامه که در واقع اصلاح تصمیم دولت است، برعهده هیأت

وزیران می‌باشد؟

نظر مجلس:

ماده واحده - هرگونه تغییر یا اصلاح اساسنامه‌هایی که به موجب تصویب مجلس شورای اسلامی به هیأت دولت واگذار شده است، چون تغییرنظر دولت محسوب می‌شود با هیأت وزیران است.»

می‌توان نتیجه گرفت که:

از آنجا که مقنن در مورد شرکتهای غنی‌سازی اورانیوم و نیروگاههای اتمی مجوز لازم را به استناد بند «ی» تبصره ۱۱ قانون بودجه سال ۱۳۸۵ کل کشور^۱ به دولت داده است، بنابراین اصلاح اساسنامه شرکتهای مذکور منطبق با موازین قانونی می‌باشد.

همچنین در خصوص شرکتهای مادر تخصصی تولید و توسعه انرژی اتمی ایران و تولید مواد اولیه و سوخت هسته ای ایران که اساسنامه آنها به استناد ماده ۴ قانون برنامه سوم توسعه مصوب ۱۳۷۹ به تصویب دولت رسیده است، باید متذکر شد دولت همانگونه که در ماده ۱ اساسنامه های یاد شده ذکر شده است، با توجه به صلاحیت مندرج در ماده ۴ قانون مزبور، مبنی بر صلاحیت دولت در تجدید سازمان شرکتهای دولتی و اصلاح و تصویب اساسنامه

---

۱. « به شرکتهای مادر تخصصی تولید انرژی اتمی و تولید سوخت هسته‌ای اجازه داده می‌شود به منظور انجام وظایف مندرج در اساسنامه خود شرکتهای فرعی تشکیل دهند. اساسنامه شرکتهای یاد شده مشترکاً توسط سازمان انرژی اتمی، سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور و وزارت امور اقتصادی و دارایی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می‌رسد.»

شرکتها، نام شرکت سهامی توان گستر ایران را به شرکت مادر تخصصی تولید و توسعه انرژی اتمی ایران و نام شرکت مهندسی ساخت ایران را به نام شرکت مادر تخصصی تولید مواد اولیه و سوخت هسته ای ایران تغییر داده است و اساسنامه جدیدی را برای آنها تدوین نموده است، لذا اصلاح اساسنامه‌های قبلی (تصویب‌نامه‌های شماره ۲۷۶۷۳/ت ۳۰۹۶۶ هـ مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۲ و شماره ۳۷۶۴۷/ت ۳۰۹۶۶ هـ مورخ ۱۳۸۳/۷/۲۰) توسط دولت در راستای اعمال صلاحیت قانونی ذکر شده است.

ب- اصلاحات انجام شده در هر سه اساسنامه مذکور نیز مغایرتی با قانون اساسی ندارند.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل‌های آینده، که با کمال دقت و قدرت

و خطایف اسلامی و ملی خود را انفا و تحت تأثیر بیخ قدرتی واقع شوند و از قوانین مخالف با شرع مطهر و قانون اساسی بدون بیخ تلا

خط جلوگیری نمایند و بلا لحاظ ضرورت کشور که گاهی با احکام ثانویه و گاهی به ولایت فقیه ابراشود توجه نمایند.

(سخننامه، ج ۲۱، ص ۴۳۳)

مرکز تحقیقات شورای نگهبان

تهران - صندوق پستی ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵